

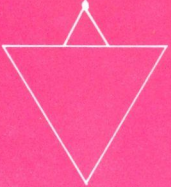
ŞAKUL , GİBİ...

MASONLAR İÇİN DERGİ

CİLT 2

SAYI 17

EKİM 1989

ŞAKUL GİBİ

MASONLAR İÇİN DERGİ

Sayı : 17 Yıl : 2 Ekim 1989

Zincirlikuyu Cad. 9/13
Etiler 80600 İstanbul

Sahibi ve
Sorumlu Yönetmen :
Mişel MARGULİES

Temmuz ve Ağustos ayları hariç her ayın üçüncü haftasında yayınlanır. Posta ile ve yalnız Mason olan abonelere gönderilir. Dergide çıkan imzalı yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Gönderilen yazılar iade edilmez

YENİLİK BASIMEVİ
Tel. : 143 55 72 - 145 35 74

İÇİNDEKİLER

Dünyanın Neresindeyiz	3
Bulgaristan'da Türk Evleri	6
"Kardeşten Kardeşe"	8
Okumak	10
Sanatkâr Kardeşlerimiz (11)	12
Norveçli Kardeşler Aramızda	15
Osmanlılarda Masonluğa Ait İlk Kayıtlar (2)	16
Araştırma Locaları	19
A.B.D.'de Mason Cumhurbaşkanları	22
Yeni Yayınlar	24
Sorular ???	25
Masonların Dünyasından	27
Okuyucu Mektupları	32
Kareli Bulmaca	34
Adem Hürrem Birader	35

KAPAKTAKİ RESİM

Albrecht Dürer: "MELENCOLIA", 1514

Okuyucularımızın dikkatini taşıcı aletleri, sihirli dörtgen, kum saati, cetvel, pergel, tesviye ve şakul'e çekeriz.

DÜNYANIN NERESİNDEYİZ?

Prof. Dr. Ziya UMUR

Yaşlandıkça eski günlere dönmek, vaz geçilmez bir arzudur. İşte ben, tam yirmi beş sene evvel, bir Locada yaptığım konuşmanın bir kısmını, tek kelime değiştirmeden, buraya aktarıyorum:

"Masonluk ışığı asırlardan beri elden ele geçerek, insanlığı aydınlatmağa devam etmektedir. Bazen, meşale tutmuş veya tutmakta olan bir eli, göz yaşları arasında Ebedî Maşrıka teslim ediyoruz, fakat meşaleyi yere düşürmüyoruz. Hiç bir zaman değişmeyen prensiplerimizi ve zihniyetimizi daima muhafaza ederek insanlık içindeki vazifemizi yapıyoruz.

Prensiplerimiz her zaman aynı... Fakat, bunları tatbik ettiğimiz İnsanlık âlemi-nin şartları mütemedâ bir değişme içinde...

Bugün her taraftan duyduğumuz daimî ses: İnsanlar kendilerini ve manevî değerlerini unutmakta, herkes, maddenin verdiği bir refaha kavuşmak sevdası ile, bu gayeyi götüren yolları mübah görmekte, hulâsa dünyamız, fena bir devre geçirmektedir".

Kardeşlerim. Kötümserlik içinde boğulmuş insanlar, müsbet iş göremezler. Her devrin "idealist"leri, yaşadıkları zamanı yadırgarlar. Gözlerinin önünde, hayâl ettikleri bir geleceğin pürüzsüz, temiz hayatı; hatıralarında, zamanla temizlenmiş bir tarihin, sadece tatlı tarafları vardır. İdealist insanlar, yaşadığını gördükleri şeylerle iktifa edemezler. Her şeyin fena olduğundan şikâyet ederler; daha iyisine, hattâ bazen, tahakkuku imkânsız olan bir "iyi" 'ye doğru koşmakta tereddüt etmezler. Fakat bunların şikâyetleri "kötümserlik" 'ten gelmez, daha iyiye olan iştiyaktan gelir. Masonlar, idealist insan olarak bu hâlet-i ruhiye içinde yaşarlar.

Devrimizin bir hususiyet arzettiğinde şüphem yoktur. Dünyamız, maddileşmekte değil, büyük ihtilâçlar içinde, şekil ve mahiyet değiştirmektedir. Bugün artık, insanların "fert" halinde yaşamaları sona ermekte, onun yerine "birlikte" yaşayış kaim olmaktadır. Hemen hemen hepimizin, az veya çok, yaşamış olduğumuz iki büyük harp, bütün İnsanlığın bu istihale gayretini sür'atlendirmiştir. Otomobil,

tayyare, radyo vesaire -Bunlar boş laf değildir- insanlara elli sene öncesine nisbetle, başka bir hayat anlayışı aşılamıştır. Bu bir yeni hayat görüşüdür ki, evleri küçültmekte, yolları genişletmektedir. İnsanlar, eski bannakları olan evlerinden çıkıp, herkesin melce'i haline gelmiş olan yollara ve meydanlara taşmakta, orada yaşamağı tercih etmektedirler. Bugün, bir ocak başında geçirilen tatlı ve sıcak dost sohbetleri, üç beş kişilik kapalı müzik veya şiir âlemleri yoktur. Onun yerine, birisi Antalya'da, diğeri Stockholm'de, başkası Catania'da ve daha bilmem nerede, dünyanın dört bucağına dağılmış insanların, birbirinden uzak, tasavvuru zor, fakat idamesi, bugünkü vasıtalarla mümkün ve hatta kolay, bir az garip, bir az çetin, fakat yine de çok cazip, bambaşka neviden bir dostluğu kaim olmuştur. Kıymetlerimiz tersine dönmektedir. Eskiden teker teker birbirlerini yakından tanıyarak dost olan insanlar şimdi, ferdi, bir toplum içinde yoğuran bir yumak halindeki kalabalık dostluklara gitmekte, birbirlerinin fazla derinine inmeden, büyük insan yekûnlarını, birden benimsemektedirler. "İyilik" bir hassasiyet olmaktan çıkmış bir toplum vazifesi haline gelmiştir. Bugün, yere düşeni, gözleri yaşararak kaldıran, bağına basan, belki yoktur, fakat ona bakmadan, derhâl telefona koşup yerini haber veren, yardım ekiplerini çağırınlar vardır; çünkü artık şahsiyetler yok teşkilâtlar vardır.

Bu yeni hava, bizim gibi eski ronantik kafalılara soğuk ve yabancı gelmekte ve bu yüzden biz, bu yeni şeklin eskisinden daha faydalı ve herhalde kendine hâs bir güzelliğe sahip olduğunu fark etmemekteyiz. Değişme sür'atli olmaktadır. İztıraplarımızın, böyle anların yarattığı istikrarsızlıklardan başka bir sebebi yoktur. Halbuki, bugünkü kararsız cemiyetimizin ızdıraplı geceleri, şenlikli sabahlar doğuracaktır.

Şimdi, bu yenileşen dünya, ve bunun içinde yolunu ve prensiplerini değiştirmeyen, değiştirmeye ihtiyacı olmadığını söyleyen Masonluğumuz...

Hep aynı prensipler, Orta Çağda, XVIII inci asırda, İnsanlığa nasıl yararlı olmuşlarsa, bugün de İnsanlığa yararlı olabilirler ve olmaktadırlar.

Masonluk, Orta Çağda, kör bir din taassubuna karşı müsamaha ve hür düşünce silâhlarını ileri sürerek Akli koymuştu. XVIII'inci asırda, teokratik ve adaletsiz idarelere karşı hürriyet ve müsavat prensiplerini ileri sürerek yine Akli koydu. Vaktiyle mümtaz bir zümreye inhisar eden idealleri, bugün geniş insan kütlelerinin malı olmuş, dünyayı fethetmiştir. Çünkü Masonluk, Aklın ışığı altında, istikbalin muzaffer kılacağı temayülleri bulmuş ve onları cesaretle desteklemiştir.

Bugün Masonluk, her zaman yaptığını yapmağa devam edecek, yani, tıpkı Orta Çağda ve XVIII'inci asırda olduğu gibi, geriye iten fikir ve davranışları aklın ölçüsüne vuracak, ileri gider akışları sür'atlendirip yerleştirecektir. Bu defa yapmakta olduğu ve yapacağı, insanları, her manası ile infiratçılıktan uzaklaştırıp, onların,

beraber yaşama yollarını açmaktır. Bugün dünyaya hâkim olan "Aklın" gidişi budur. Bu akışı durdurmağa çalışmak zamanımızın "Kör Taassubu" 'dur.

Bu ise, bizim "Uhuvvet" yahut "Kardeşlik" dediğimiz prensibin, bir çok hudutları, bu meyanda "Masonlar" hududunu da aşip "İnsanlar" camiasına teşmil edilmesinden başka bir şey değildir.

Ve şimdi, bir de, bu yenileşen dünya ve bunun içinde bir "Türkiye" var. İnsanlığın gidişini kuş bakışı seyrettiğim zamanlar, akan selin içinde Türkiye'yi göremediğim anlar oluyor. Biz henüz, ferdin otarşisi içinde yaşayan, fertlerin kendi kendilerine yetmelerini arzulayan bir seviyedeyiz. Küçük problemlerimiz bizi boğmağa kifayet etmekte...

Şahsımız ve çok yakın çevremiz için bazen, kötümserliğe düştüğümüz oluyor. Fakat, Masonluğun gayesi olan "İnsanlık çevresi" bahis mevzuu olduğu vakit, içinde, bir türlü ölmeyen, ölemeyen bir iyimsellik var: Daima inanıyorum ki, aklımıza itaat edecek olursak, aklımızın gösterdiği yolu başka neviden mülâhazalarla karartmazsak, önümüz aydınlık ve açıktır."

25 sene önceki bu hayallerimi böylece hatırladıktan sonra etrafıma bakıyorum. Ne oldu?

Türk nüktedanlarından birinin (Sakallı Celâl unvanı ile meşhur bir Fransızca öğretmeni) söylediği sözü düşünüyorum: Bir gemi, şaşmaz bir kararlılıkla şarka doğru ilerliyor. Bir takım insanlar, geminin içinde, heyecanla, batıya doğru koşuyorlar. Bu koşan adamlar, batılılaşma yolunda ilerleyen Türklerdir.

Bu söz söylendikten sonra geçen seneler zarfında, gemi, şark istikametinde bir hayli yol almış. İçindeki adamlar yorulmuş; veya yollarını bitirmiş, alınlarını geminin kışına dayamış, köpükleri seyrediyorlar: Çağ atladık, diye seviniyorlar. Zannediyorlar ki, harbe girmedikleri için karnlarını doyummuş olmak, ilerlemektir.

Yüzlerce sene evvel, okuma yazma nisbeti bugünkü Türkiye'nin onda veya yirmide biri olmayan memleketlerde: Dante, Shakespeare, Cervantes, Racine veya Spinoza, Newton gibi adamların yetişebilmiş olmalarının hikmetini düşünelim. Bu, alfabeyle öğrenip kelime hecelemeden çok farklı bir şeydir. Ömründe bir tek defa, yarım sahifelik bir mektup yazmağı ne düşünmüş ne de düşünecek adamları "okullara" gönderip okuma yazma öğretmenin faydası nedir? Victor Hugo, "*Bir mektep açmak bir hapishane kapatmaktır*", demiş. Onun devri çoktan geçti; şimdi açılan "okullar", çocukların, şehir suçlarını öğrenmelerine yardımcı oluyorlar.

Ve ben bir zamanlar hayâl ederdim: Ortalama seviyenin çok üstünde tutacağı-mız bir Türk Masonluğu, rehber olacak, yol gösterecek.

BULGARİSTAN'DA TÜRK EVLERİ

EMLAK BANKASI SANAT GALERİSİNDE
BÜLENT ÇETİNOR K. İN RESİM SERGİSİ

1951 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nden mezun olan Çetinor K., öğrencilik yıllarında Prof. C. Holzmeister ve Ercüment Kalmık'ın yönlendirmesiyle suluboya resim çalışmalarını, mimarlık disiplini içinde sürdürdü.

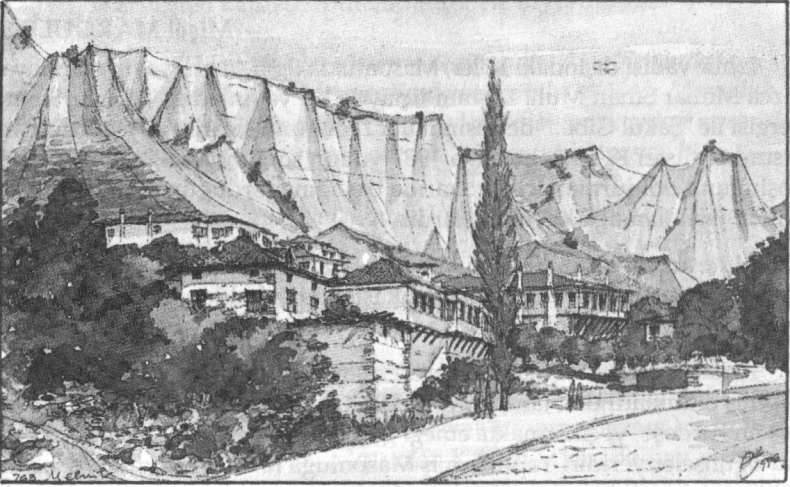
Sergileri ve yazdığı makaleleri süsleyen resimleri, yurtiçinde ve dışında ilgi görmüş ve Çin, Japonya, ABD ile Avrupa ülkelerinde çeşitli koleksiyonlara alınmıştır.

Tarih kitapları, geçmiş dönemlerin olaylarını yansıtan eserlerdir. Doğru yazıldığı sürede değer kazanırlar. Olaylarla beraber toplumların kültürlerini de içine alarak yeni kuşaklara ışık tutarlar, örnek olurlar.

Belgesel resimler de öyledir. Zaman geçtikçe eski evler, sokaklar, onların oluşturduğu mahalleler, kasabalar, kentler anıtlaşır, eski eser görünümüne bürünürler.

Bülent Çetiner K.'in suluboya resimleri de daha çok mimari ağırlıklı ve gerçeğe dayalı izlenimleri sonunda oluşturduğu, belgesel nitelikli birer eserdir. Gelecek kuşaklara ışık tutacak, örnek olacaktır.

Batı Trakya'daki Türk eserleri, Anadolu'nun bir devamı olarak her fırsatta incelenmiştir. Mimar yetiştiren hocalarımız ve sanatkârlar, detaylarından planlarına kadar, 500 yıllık birikimi olan Türk eserlerinin zengin bir arşivini, kültür tarihine kazandırmışlardır.

1945 yılından beri yaptığı suluboya resimleriyle ün yapan ve 1973 yılından bugüne kadar yurtiçinde ve dışında 32 sergi düzenleyen Bülent Çetiner K.'de, bu 33. (Bulgaristan'daki Türk evleri) resim sergisinde, kaybolan ya da korunan eski eserlerimizi, 1963'den 1983 yılına kadar Filibe, Melnik, Koprivstitsa (Avratalan) ve Gabrova'da yaptığı gezi ve araştırmalar sonunda hazırladığı güzel suluboya resimleriyle bizlere tanıtmakta ve hatırlatmaktadır.

Kardeşten kardеше

HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLAR BÜYÜK LOJASI İZMİR ŞUBESİ AYLIK BÜLTENİ

ARALIK 1987

SAYI : 1

Mişel MARGULİES

İzmir vadisi dışındaki K.'ler, Masonlukla ilgili *sürekli* yayın olarak yalnızca Mimar Sinan Muh. L.'sının üç ayda bir yayınladığı "Mimar Sinan" dergisi ile "Şakul Gibi..." dergisinin bulunduğunu sanırlar. Oysa, İzmir vadisinde çalışan K.'lerimiz, daha 1987 yılının sonlarına doğru bir iletişim boşluğunu doldurmak için, yukarıda başlığını gördüğünüz mütevazı bir bülten yayınlamağa koyulmuşlardır.

Mütevazı diyoruz çünkü bülten 4 ilâ 8 sahife arasında değişiyor. Mütevazı diyoruz çünkü aylık yayınlanmak istenildiği halde, çok geçerli nedenlerle, 1987 sonundan Nisan 1989'a kadar yalnız 8 sayı yayınlanabilmiş.

Ancak gözden kaçmaması gereken şey, bunun, diğer vadideki K.'lerin yapmış olduklarından tam 8 sayı fazla oluşudur. Kanımız şudur ki, "Kardeşten kardеше"yi çıkarmakta emeği geçen K.'lerimiz bu çabaları ile nekadar öğünseler yeridir. Yaptıkları iş Masonluğa hizmet bakımından olsun, eğitim ve devam konularında olsun, hiç bir tevazu çerçevesi ile sınırlandırılmıyacak çaptadır. Başlangıcında, B. Üs. Temsilcisi Bekir Tantürk K.'in teşviki ile, Şadan Gökova, Bülent Şenocak, Cem Musullugil, Muhterem İlgüner ve Zafer Atalay K.'lerden müteşekkil bir komite tarafından hazırlanan bülten, daha sonra Üçsütun Muh. L.'sı tarafından hazırlanmağa başlanmıştır. Kasım 1988 tarihli 4'üncü sayısındaki "Localar Açılırken" başlıklı başmakalesinde, Üçsütun Muh. L.'sının o günkü Üs. Muh.'i Cahit Aykol K.'in dediği gibi:

"... Bundan önce çıkartılan üç bültene emek veren K.'lerimizin değişik

kollara mensup olmaları, iletişim konusunda kopukluklara neden oluyor ve bu yüzden gecikmeler oluyordu. Bu durumun önlenmesi maksadı ile bu görevi Üçsütun Muh. L.'sı yüklenmiştir..."

Bülten Komitesi halen şu kardeşlerden teşkil edilmektedir:

Başkan: Cahit Aykol K.

Teknik Sorumlu: Bülent Şenocak K.

Yazı sorumlusu: Efe Erginer K.

Loca Haberleri: Nahit Keresteci K.

Kültürel Haberler: Tanıl Adalı K.

İçinde bulunduğumuz senenin ilk sayısında, Pek Sayın B. Üs. Orhan Alsaç K. , "Kardeşten kardeşe" bülteninde şöyle diyordu:

"... *Sevgili Kardeşlerim;*

Biliyorsunuz ki, Masonluk bir eğitim müessesesidir. Ama biz burda birbirimizi değil kendimizi eğitiriz. Mason olmadan önce bilmediğimiz Masonluk prensiplerini şahsımızda uygulamaya gayret eder, benimser ve onları masonluk dışı yaşantımızda da uygulamaya çalışırız. Masonluk bir yaşam biçimidir sözü işte bundandır.

Ama kendimizi nasıl eğittiğimizi kardeşlerimize de anlatmalı ve onlara bu yolda yardımcı olmalıyız. Bunun da yolu önce okumak sonra da yazmaktır.

Masonik kültürümüzü okuyarak zenginleştirmeliyiz. Yabancı dil bilen kardeşler dış yayından bizlere bir şeyler aktarmalıdır. "Kardeşten Kardeşe" bu yolda güzel bir araç olabilir..."

Bülten genel olarak, baş sahifesinde "Bir Üs. Mektubu" başlıklı yazı ile başlanmaktadır. Bunu bir iki kısa çeviri, "L.'lardan Haberler" sütunlarında İzmir vadisindeki Muh. L.'ların çalışma programlarının bir özeti, "Hoş Gediniz" sütununda yeni tekris olan K.'lerin L.'ları, doğum ve tekris tarihi ile adresleri görülmektedir. Bültende bundan başka, bir evvelki ayda verilmiş olan konferanslar hakkında kısa bilgiler ve son olarak da üçük küçük şiirler bulunmakta, bazı sayılarında ise İzmir şehrindeki kültürel faaliyetler hakkında bilgiler verilmektedir.

Gördüğümüz gibi, "Kardeşten kardeşe", küçük hacmine rağmen çok büyük bir iş başarmakta, İzmir'deki K.'lerimize vadilerindeki tüm Masonik olayları muhtasar olarak bildirmekten öte, eğitici ve ilham verici bir fonksiyonu da yerine getirmektedir. Türkiye'deki tüm Masonların, "Kardeşten kardeşe"nin ilk kurucuları ile halen bu çabayı devam ettirmekte olan K.'lere, bir şükran borcu vardır.

Bir Üs. Mektubu:

OKUMAK

Özkan ARAS

Bilindiği gibi gezegenimizin yüzeyindeki bir karış toprağın oluşması için, binlerce yıl gerekmektedir. Yüzeyden kürekle alıp önemsizce savurduğumuz bir avuç toprağın, binlerce yılın ürünü oluşunu hep unuturuz.

Kültürün de toprak gibi çok uzun bir zamanda ve güç oluştuğu bir gerçektir. Zaten ulusların uygarlık düzeyi, kültür birikiminin düzeyi ile ölçülür. Kültür insan düşüncesinin ve yaratısının bir ürünüdür. Bu düşünce ve yaratı bir yerden beslenmezse körlenir ve sonuçta yok olur gider. Topki bir tohumun yok olup gitmesi gibi.

Kültürü oluşturan düşünce ve yaratıyı yaşatan ve besleyen bilgidir.

Bilginin kaynağı da günümüze göre gazete, kitap, radyo, televizyon, tiyatro, müzik, gezi ve İNSAN'lardır. Özgürce seçimi ve daha kolay elde edilmesi nedeniyle gazete, dergi ve kitabı ele alalım. Kardeş L.'larla siz kardeşlerime gelişmiş ulusların gazete, dergi, kitap basım sayısı ve okuma alışkanlıkları konusunda bilgi vermeye çalıştım. Ülkemiz bu yayınların sayısallığında hiçte olması gereken yerde değil. Daha açıkçası okumuyruz ve bu bizi rahatsız etmiyor. Bu belki okuma alışkanlığı edinememiden kaynaklanmaktadır.

Kitap almaya gelince bahane çok. Zenginimiz vakit bulamıyor, fakirimiz para. Fakat yıllık içki tüketimi petrol tankerleri dolduracak düzeyde. Stadyumlar hınca hınç dolu, ikiyüz milyonluk hasılat rekorları televizyonda saatbaşı övünçle tekrarlanıyor. Oraya gidenlerin hepsi mi zengin? Ne acıdır ki para hep kitap almaya gelince biter, ya da hesabı yapılır.

Dürüst ve yiğitçe belirtmek gerekirse, bilgiden ve öğrenmekten pek hoşlanmıyoruz. Doğal olarak bilgi ve onun ürettiği düşünce insanı budaya budaya acı verir, fakat bu tür acı aydınlanmanın müjdecisidir.

Bilgisizliğin sonucu, az gelişmiş ülkeler mevcut kültürlerini geliştirip ona yeni boyutlar kazandırmak yerine başka kültürlere özenmektedirler. Ne yazık ki bu yüzden kendi kültürlerine yabancılaştıkları gibi, özendikleri kültürü de kavramaları mümkün olmamaktadır. Bunun sonucu yozlaşma başlar. Dante'nin Araf'ında şaşkın şaşkın dolanıp dururlar.

Biz M. 'lar harici alemde biraz farklı olarak okuyor ve okumaya zorlanıyoruz. Fakat yine de olması gereken düzeyde olmadığınız bir gerçek.

Bilseniz ne güzeldir insanın okudukça bilgisizliğine şaşması. Bu duygu, insana bilmenin ve öğrenmenin yaşama anlam veren en önemli şey olduğunu öğretiyor.

Bilginin kaynağını insanlara anlatmak, onlara bu yolda yardımcı olmak, kanıma göre M.luğun harici alemdeki en önemli görevlerinden biridir.

Gerçeği arayan ve ona ulaşmaya çalışan bizler bu amaca ancak okumak ve düşünmek ile ulaşabiliriz.

(Kardeşten Kardeşe, Sayı 7 Şubat 1989)

SANATKAR

KARDEŞLERİMİZ (11):

MÜKERREM BERK

Sinan GÜR MEN

- Mükerrerem kardeşim, bize uzun müzik hayatınızı kısa bir özete sığdırabilirdiniz?

- Efendim, ben 1937 yılında İstanbul Belediye Konservatuvarından mezun oldum. O sıralarda Atatürk ve İnönü'nün emirleri ile, öncelikle yurt içinden yetişen ve de yurt dışından gelen elemanlarla, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestra tam ve mükemmel bir senfoni orkestrası haline getirilmeye çalışılıyordu. Galatasaray Lisesinde açılan ve Carl Ebert, Klein vs.'nin bulunduğu bir imtihanı kazanarak bu orkestraya intisap ettim. Orkestranın uzun yıllar flüt grup şefliğini ve 30 küsur sene de müdürlüğünü yaptım. Ayrıca Ankara'da iki yıl Opera genel müdürlüğü, İstanbul'da dört yıl Opera müdürlüğünde bulundum. Bu

süreler zarfında flüt literatürünü, Türkiye'de sahnede orkestra refakatinde ilk çalan bendeniz oldum. 1984'de emekli oldum.

Halen profesör olarak Devlet Konservatuvarında ders vermekteyim. Radyo Televizyon Yüksek Kurulu üyesi ve Kültür Bakanı özel müşaviri olarak çalışmaktayım. Ve halen de, vaktim olduğunda, orkestrada flüt grubu şefi olarak vazife görmekteyim.

Eşim, Sevim Berk, arpisttir. Dünyanın bir çok ülkelerinde konserler vermiştir. Oğlum, Devlet Konservatuvarı yüksek bölüm son sınıfta violonselüst, kızım da Cenevre konservatuvarında violonisttir. Özetle biz tümüyle çalgıcı bir aileyiz.

- *Ne mutlu size ve ailenize. Evde birlikte müzik yaptığımızı zevkle tahayyül edebiliyorum. Peki, müziğin insan hayatındaki doğal yeri nedir sizce?*

- Müziksiz insan olamaz. Her türlü müzikten bahsederek söylüyorum. Geri kavimlerde bile müzik vardı. Tekâmül ede ede müzik bu günkü hale geldi. Yalnız bizde bir kavga var: Alaturka müzik ve ya çok sesli müzik. Bunun kavgasından ben son derece üzülüyorum. Çünkü bence müzik müziktir ama tekâmülünü kabul etmek mecburiyetindeyiz. Bütün medeni Dünya çok sesli müziğe geçmiş-tir.

Size bir anımı anlatayım. 1963 senesinde bir Avrupa turnesi için bir broşür yapıyordum. Mesut Cemil K.'e dedim ki, "İngilizce bir broşür yapıyorum, bu broşürde bizim müziğimizle Avrupa müziği arasındaki farkları tefrik eden bir şey hazırlarmısın?". Çok güzel bir şey hazırladı. Dede efendiden bir paragraf ve Beethoven sonatlarından bir paragraf; bu iki paragrafı çaldığınız ve söylediğiniz zaman birbirlerine o kadar benzeyen taraflar ortaya çıktı ki. Ne Dede efendi Beethoven'ı ne Beethoven Dede efendiyi bilmiş. Demek ki fark, ruh yapıları ve duyular-

dan değil, müziğin yapısından kaynaklanıyor.

Bence müzik insanın yapısında mevcuttur. Ve de müzikten hoşlanmayan, kıymet vermiyen insandan korkmak gerekir. Tabi sade müzik değil, güzel sanatların hepsi böyle ama en müessir olanı müziktir. Ben müziği ülkemizde de bütün medeni dünya milletlerindeki gibi sevilmesine uğraşan bir insanım ve umarım ki zamanla "Türk müziği -çok sesli müzik" kavgasının üzerine çıkarız.

- *Mükerrem kardeşim, birazda masonluktaki müziğe değinelim. Ülkemiz masonluğunda sizce müziğe yeterince yer veriliyor mu, etkisinden, gücünden yeterince yararlanılıyor mu?*

- Acı olarak itiraf edeyim, biz Türkiye'deki masonlar olarak localarımıza müziği getiremedik, ciddi bir şekilde yerleştiremedik. Loca toplantılarında iyi seçilmiş, atmosferi ve ambiyansından etkileneceğimiz bir prodüksiyonun bulunmasının, seviyemize çok katkıda bulunacağına inanıyorum. Tabi bu önce maddi zorluklardan başlıyor. Localarda kaliteli bir piyanomuz dahi yok. Ayrıca kardeş sofralarında da müzikten yararlanılmalı. Yıllık programlarda müziğe yer verilmeli.

Kendi adıma bu konuda epeyi çaba gösterdim, konserler ter-tipleddim. Masonik düşüncelerle müziğin ne denli birleştğini tespi-te çalıştım.

- Sözü gelmişken masonik hayatınıza ve sizdeki etkilerine de değinirmiydiniz?

- 1953 yılında, Ankara'da Yükseliş muhterem locasında tek-ris oldum, 1970 yılından itibaren İstanbul'da, Ahenk muhterem lo-casındayım. O günden bu güne, bütün fikriyatımı, tekâmülülü o intisap ettiğim masonik terbiye-den almış bulunuyorum. Edindi-ğim en büyük vasıf da insanları sevmektir. İnsanları hiç tefrik et-medem severim ve onlara nasıl yardım edebilirim düşüncesini daima içimde taşıyorum.

- Bu kısa söyleşimizi sanat hayatınızdaki bir hatıranızla noktalamam mı?

- Hay hay. İsmet Paşa müziğe çok meraklıydı. 1963 senesinde bir konsere geldiğinde yanına gittim, birdenbire döndü" Senin çoktan bire idareciliğini görüyor ve beğeniyorum, ama şuraya uzun zamandır çıkıp bir konçerto çal-madın" dedi. "Emrederseniz çalarım" deyince "Ne istiyorsun?" dedi. Or-kestraya, yüz bin lira istedim. 1960'ın yüz bin lirası büyük para. "Ben sana bu parayı vereceğim fa-kat" dedi, "bir konçerto çıkıp çal-larsan". Bir ay içinde Telemann konçertosunu hazırladım ve çık-tım, çaldım. "Şimdi yüz bin lirayı sana verdim" dedi. "Paşam, benim bildiğim İsmet Paşa hayatında hiç falso yapmaz ama, ilk falsonuzu yaptınız" dedim. Kendisiyle say-gılı bir teklifsizliğim vardı, severdi beni."Nasıl?" dedi. "E, benim gibi bir soliste yüz bin lira verdiğiniz, bu-raya gelen Dünyaca ünlü solistle-rin rayici ne olacak?" dedim. Uzun uzun gülüştük. Böyle bir hatıram var. Bir çok hatıram var, sayfalara sığmaz.

- Size hayatınızda oluşacak daha nice hatıralar diler, teşekkür ederim kardeşim.

- Ben teşekkür ederim karde-şim.

NORVEÇLİ K.'LER ARAMIZDA İDİ

Haluk BİTEK

Freedom Muh. L.'sı Eylül ayı içinde Norveçli kardeş ve hemşireleri bir kere daha ağırlamak mutluluğunu yaşadı.

Jens Nickelsen K.'in önderliği altında 24 kardeş ve 17 hemşiremiz 20 Eylül Çarşamba akşamı İstanbul'a vardılar. 21 Eylül Perşembe akşamı, saat 18.00'de Norveçli kardeşler Freedom Muh. L.'sının 1. derece çalışmasına iştirak ettiler.

Bu toplantıda, gayet akıcı ve muntazam bir tören ile Ferit Ferhanğil K.'imiz tekris edildi. Mevcut 25 Norveçli K., sekiz değişik locaya mensup olup, iç-

lerinde 1 Üs. Muh., 1. Ön. Üs. Muh., ve 3 Bü. L. görevlisi bulunmakta idi.

Terkis merasimini müteakip, aramıza katılan yeni kardeşimizi tebrik eden St. Michael L.'sı Üs. Muh.'i Karl Johan Skarsvik K., Freedom L. Üs. Muh.'i İsmail İşmen K.'in kendileri için yaptığı veciz konuşma ve sunduğu güzel bir çeşm-i bülbül vazosuna teşekkür etti ve buna karşılık zarif bir heykel hediye etti.

Loca toplantısından sonra kardeşler hep birlikte Ortaköy'deki Alageyik Restaurant'a giderek, oraya daha evvelce Julia Katırcıoğlu ve Ümit Bitek hemşirelerin refakatinde gelen Norveçli ve diğer hemşirelere, saat 20.30 sularında katıldılar. Kokteyl ile başlayan samimi hava, bilahare altışar ve sekizer kişilik masalarda yemek yerken devam etti. Yemeğin ortalarında söz alan Noralf Olderskog K. kadehini Türkiye Cumhurbaşkanı şerefine kaldırdı. Cevaben söz alan Freedom Muh. L.'sı Üs. Muh.'i İsmail İşmen K.'de kadehini Norveç Kralı şerefine kaldırdı. Norveçli hemşirelerden Elsa Vinje-Christensen Türk hemşireler şerefine içerken, Julia Katırcıoğlu hemşiremiz de Norveçli hemşireler şerefine kadeh kaldırarak mukabelede bulundu.

Zaman zaman dansa kalkan kardeşler ve hemşireler bu sıcak ve samimi beraberliği saat 23.30'a kadar devam ettirdiler ve bir daha sefere Norveç'te buluşmak üzere, birlikte olmaktan mutlu, ancak veda etmekten üzgün olarak, ayrıldılar.

OSMANLILARDA MASONLUĞA AİT İLK KAYITLAR (2)

Suha UMUR

CEVDET TARİHİ

1286 baskısı, C. VI. S. 54-56
(Avrupa ahvalını anlatan bir bölüm'den)

... Bu suretle memâlik-i islâmiye târızat-ı efrenciyeden halâs bulmuş ise de bervech-i meşruh Moğolların muhacematıyla harâb ü yebâb olmuş idi

اوزره برقاچ طریقته پيدا اولدقدن بشقه مجرد انسانيته خدمت اولنق
وهردین ومذهبدن آدم قبول قلمتی اوزره اوروباده حالاً معتبر اولان فرمسون
طریقته دخی اول تاریخدن صکره ظهور ایتشدرکه اصحابی بیتده

Cevdet Tarihinde Farmason kelimesi (kare içinde)

(Avrupalıların sataşmalarından kurtulmuş ise de, uzun uzadıyla anlaşıldığı gibi Moğol hücumlarıyla harab olmuştu).

950 Ve Mısır Sultanları bu Moğol muharebeleriyle bir hayli vakit daha meşgul oldukları gibi Selçukiyanın Anadolu kıt'asında kalan bir şubesi dañi bu misillü muharebat ile zayıf düşmüş olduğu halde 699 sene-i hicriyesinde (Milâdi: 1299) munkariz olarak (yıkılarak) devlet-i Osmaniye zuhur ile pek sür'at üzere büyüyüp millet-i İslâmiyenin kuvvetini tecdid ve ihya etmiş ve muvazzaf ve ol vakte göre muntazam asker icad edip Avrupa

askeri ise ledel-icab (icab edince) toplanır (....) makulesi olduğundan devlet-i Osmaniyenin hey'et-i askeriyesi Avrupalıların gözünü ürkütmüş idi. Binaenaleyh zâlik-ez vakt (?) zarfında bu Devlet-i Aliyye (Osmanlı Devleti) Avrupa kıt'asında azim fütuhata mahzar olmuştur (büyük fetihler yapmıştır). Cay-i ibret ve intibah burasıdır ki Avrupalıların korktukları Türkler ki Selçukîlerdir bunlar muharebe-i salîbiyenin bed'anından mukaddem tefrika haline düşerek (haçlı seferlerinin başlamasından evvel birbirine düşürek) bir büyük işe muktedir olamadıklarından ibtidâ-yı emirde ehl-i salîb her şeye kolaylıkla muktedir olup şöyle ki imadeddin Zengî ile Nurettin Şehid ve müteakkiben Yusuf Selâhaddin zuhur etmemiş olsaydı millet-i İslâmiyenin hâli pek fena olurdu. Bunlar Frenklerin (.....) satvetini kesr etmiş (ezici kuvvetini kırmış) oldukları halde çok geçmeksizin devletleri munkarız olup bu sırada memâlik-i İslâmiye Tatarların istilâsıyla harab olmuş. Ve Frengistanın hâli epeyce intizam bulmuş iken Devlet-i Osmaniyen'in zuhuruyla ehl-i İslâm taze hayat kesb ederek Avrupa'nın en güzel bir kıt'asını zapt ve tasrife (istediği yoldan idareye) ve Avrupa'yı tehdid eylemeğe muktedir olmuştur. Fakat muharebat-ı salîbiye ile Frenkler İstanbul fethini bir kaç yüz sene tehir ettiler denebilir. Ve bu muharebeler olmasaydı belki bütün Avrupa ehl-i İslâm eline geçebilirdi. Muharebat-ı salîbiyeden garaz-ı aslî (asıl maksat) ki Kudüs-ü şerifin Avrupalılar yedinde kalması hususu idi. Frenkler o neticeye destres olamamışlar (erişememişler) ise de bu seferler Avrupanın ve aelhusus Fransa'nın azîm menâfîini intac eylemiştir (büyük menfaatleri ile sonuçlanmıştır). Zîra ol asra göre ulûm ve fûnûn ve sanayi' İstanbul ile Mısır'da âlâ derecede olduğundan buralarda frenkler çok şeyler öğrenmişler ve hayli Rum ve Suryânî ve Arap kitapları işтира ile (satın alarak) Avrupa'ya götürüp mütalâa ile ibtida taklid olarak şiir söylemeğe ve hikâyeler nazm eylemeğe başlamışlar ve ondan sonra Avrupa'da eski Yunan ve Lâtin kitapları mütalâa olunmağa başladığı gibi Arabistan'dan İspanya'ya sirayet ederek ehl-i İslâm beyninde şâyî olan ulûm ve fûnûndan (İslâmların bildikleri ilim ve fenlerden) Endülüste Emevîlerin pâyitahta olan Kortaba'ya gidip gelen Avrupa'luların öğrendikleri tîb ve kimya ve fenn-i nebâtat ve hesap ve hendese ve mantık ve hey'et gibi fenler dahî Avrupa'nın her tarafında neşr olunmağa başlayıp ol vakte kadar Avrupaca nâ-mâlûm olan envai' nebatat ve emtea' dahî ondan sonra meydana çıkmıştır. Bade-hû Avrupa'nın her tarafında mektepler kûşâd olunarak ulûm ve sanayi' hâlâ nazar-ı hayret ile baktığımız mertebeye

kusvâya vasıl olmuştur (Daha sonra, Avrupanın her tarafında mektepler açılarak, ilim ve sanayî hâlâ hayret nazarları ile baktığımız en yüksek mertebesine ulaşmıştır.) Ve Avrupalılar ibtidâ Arap ve Rum'un medeniyetini görerek taklid idüp bade-hû hadd-i kemâle îsâl etmişlerdir (sonradan en yüksek değere ulaştırmışlardır). Ve bu muharebeler münasebetiyle usul-ü harbiyeyi öğrenip Avrupa'da seffine inşası san'atı dahî ol asırdan sonra ilerlemiştir. Ve sefer arkadaşlığı mülâbesesiyle (yakınlığı ile) Avrupalılar yekdiğeriyle ülfet ve ihtilât ederek (birbirleri ile kaynaşarak ve görüşerek) kendilerini bir millet gibi tanıyıp muktezâ-yı medeniyet olduğu üzere beyinlerinde teavün ve tezahür efkârı husûle gelerek fukarâ ve haste-gâna bakmak üzere bir kaç tarikatlar peydâ olduktan başka mücerret insaniyete hizmet olunmak ve her din ve mezhebden âdem kabul kılınmak üzere Avrupa'da hâlâ müteber olan FARMASON tariki dahî ol tarihten sonra zuhûr etmiştir ki eshabı beyninde kemankeş sırrı gibi bir sır olarak yekdiğeri tanamak için beyinlerinde bir takım alâmat ve işârat-ı mevzua vardır. (Yalnız insanlığa hizmet etmek ve her din ve mezhepten üye almak üzere, Avrupa'da hâlâ muteber olan FARMASON'luk da o tarihten sonra meydana çıkmıştır; kendi aralarında Kemankeş sırrı gibi bir sır olarak birbirlerini tanımak için bir takım alâmet ve işaretleri vardır.) Ve memâlik-i mütemeddînde (medeni memleketlerde) seyahat ile Avrupalıların gözleri açılıp ondan sonra her hususuta akla tatbik ile hüküm eylemeğe ve papasların ilkâ' edegeldikleri (telkin ettikleri) evham-ı bâtıla ve efkâr-ı taassubiyeden vaz geçmeğe başlamıştır. Ve ekserîsi bu seferler münasebetile Roma'ya gidip orada cârif olan desâis (hileler) ağraz-ı ahsiyeyi görüp hakikat hale ittîlâ' (öğrenme) ile umur-u mezhebiyyece hayliden hayli ta'dil-i efkâr eylemişlerdir. Binaenalyh zâlik (şu) muharebat-ı salîbiye esnasında Papaların nüfuzu pek ziyade terakkî etmiş iken ondan sonra tenezzüle yüz tutup afaros keyfiyeti dahî enzâr-ı ammede itibaren sakıt olmağla (herkesin nazarında itibardan düşmekle) Papalar dahî mutedilâne harekete mecbur olmuşlardır. Hatta Fransa kralı sâlif-üz-zikr (bildirilen) Louis pek mutaassıb olup iki defa bizzat muharebe-i salîbiyeye gitmiş iken Fransa devleti yalnız Allaha râci'dir Papanın bir vechile müdahaleye hakkı yoktur deyû ilân etmişti. Ondan sonra gelen Fransa kralları dahî Papaların taklil-i nufuziyle.....

(Devam edecek)

ARAŞTIRMA LOCALARI

M. AĞIRTOP

Dünya'da ilki İngiltere'de 1884 yılında kurulan "Quatuor Coronati" Locası, bizdekinin adı: "Mimar Sinan Locası", ve dünya-daki masonik obedyansların büyük ekseriyetinde bir veya birkaç araştırma locası var desek, herhalde yanılmayız. Ancak taklitlerden sakınmalıyız! İngiltere'nin her bölgesinde ve Amerika Birleşik Devletlerinin her eyaletinde bir araştırma locası vardır ama, bunların bir çoğu (ve maalesef, çok zaman Mimar Sinan Muh. L.'sı da dahil) hiç masonik araştırmada bulunmazlar. Ya başkalarının yaptıkları araştırmaları kopya ederler ya da araştırmanın önemi konusunda uzun yazılar yazıp bir dergi neşrederler.

Benim görüşüme göre, bir araştırma locasının dört ana amacı olmalıdır.

Birincisi tarihe ilgi duyulmasıdır. Bu, dünya masonluk tarihi olabileceği gibi, mahalli B. L.'nin veya münferit locaların, onların ritüellerinin, usullerinin hatta geleneklerinin tarihi de olabilir. Mü-

him masonların hayat hikâyeleri ile masonik karyerlerinin araştırılmasını da bu fasıla dahil edebiliriz. Unutulmaması gereken en mühim nokta, bahsi geçen tarihin gerçek tarih olmasının önemidir. Ondokuzuncu asrın sonlarında bir Türk ressamının çizdiği tabloda, cami avlusundaki bir dervişin sağ elinin sol göğsünde görünmesinde masonik bağlantılar aramayı kesinlikle red edenlerdenim.

Öte yandan, bir ahî peştemal bağlama törenini masonik tekrise benzetmelere o denli karşı değilim. Eğer benzetmenin yazarı ciddî bir araştırmacı ise, bütün İnsanlığın, (ırkı, dini veya rengi ne olursa olsun) bazı ümitlerini inisiyasyonun mitolojisinde dile getirdiğini kast etmektedir. Durum böyle olunca, bunların tetkiki ile, kendi tekris merasimimizi daha iyi anlayabileğimiz kanaatindeyim.

İkinci en belirgin amaç, tabii ki sembollerimiz ve sembolizmamızın manası ile ritüellerimizin tetkiki olsa gerek. Hatta bu konu-

yu biraz daha genişleterek, teşek-
küllerimizin içerdiği felsefenin tet-
kikini de dahil edebiliriz. Ancak
bunu çok çekinerek ileri sürüyör
ve bir ikazda bulunmak istiyör-
rum. Böyle konular çok can sıkıcı
olmaya namzettirler ve bir kişi-
nin, sembollerimiz hakkında şahsî
görüşlerini saatlerce dinlemenin,
pek eğitici olabileceğini düşün-
müyörüm.

Bu konuda çok güzel bir araş-
tırmaya örnek olarak, (İngilizce
bilen K.'lerimiz için) Colin Dyer
K.'in *Symbolism in Craft Masonry*
kitabını gösterebiliriz. Bir ömür
boyu müddetle masonik ritüel
araştırmaları yaptıktan sonra,
Dyer K. bazı şahsî yorumlarda bu-
lunsa idi, hiç kimsenin diyecek bir
sözü olamazdı. Oysa bu kardeş-
miz kitabında yalnızca, ilk ritüel-
leri yazan kişilerin sembolleri na-
sıl yorumladıklarını araştırmıştır.

Üçüncü bir amaç olarak, yeni
mevhumların araştırılmasını dü-
şünüyörüm. Buna misal olarak,
İngiltere Birleşik Büyük Locası-
nın, kısa bir süre önce ritüellerin-
de yaptığı değişikliği gösterebili-
riz. Andersonun zamanından beri
mevcut olup hiçbir zaman tatbik
edilmeyen ve yeni tekris olan kar-
deşin eğer sırlarımızı ifşa ederse
uğrayacağı ağır işkenceleri anla-

tan bölümün çıkarılması, daha ev-
vel Quatuor Coronati Muh. L.'sın-
ca yayınlanmış bir araştırmannın
uyandırdığı hareket neticesinde
olmuştur.

Genel olarak ritüellerin deęiş-
tirilmesine karşı olmakla beraber,
bir deęişiklik mutlaka gerekiyor-
sa, bunun daha evvel çok etraflıca
araştırılması gerektiğini düşün-
ürüm. Deęiştirilmesi istenen mad-
denin daha evvel ne maksatla kon-
duęu, başka obedyanslardaki ritü-
ellerdeki durumu, yenilenmiş şek-
lin kısa sürede kadük olma ihtima-
li vs., vs... bir araştırma locasının
ana işlevlerinden biridir veya ol-
malıdır. Yeni mevhumlar araştı-
rma çerçevesine, mesleğimizin biz-
de ve dünyada yayılışı konusunda
coğrafi ve istatistikî araştırmaları
da belki dahil edebiliriz.

Dördüncü tip konu, biraz da-
ha az araştırmaya yönelik ise de,
iyi bilinen masonik tarih ve pren-
siplerin tekrar gözden geçirilmesi
olabilir. Bunda ağırlık, mahalli ta-
rih ve eğitici yaklaşımda olacaktır.
Misal olarak landmarklar, operatif
masonluktan spekülatife geçiş, B.
L.'mızın kuruluşu, geçirdiğı saf-
halar, değişiklikler, B. Üs.'larımı-
zın masonik ve harici biyografileri,
hep bu dördüncü gruba giren
konular olabilir.

Araştırma Localarının ne gibi uğraş vermeleri gerektiği konusundaki görüşlerimi, böyle bir locada okunacak, veya böyle bir locanın dergisinde yayınlanacak bir çalışmayı hazırlamada, takip edilecek yol hakkında bazı tavsiyelerle tamamlayacağım.

1. Konunuzu veya konularınızı seçin.

2. Mevcut bilgilerin nereden temin edilebileceğini araştırın. (tersimat dosyaları, masonik olmayan tarih kitapları, biyografiler, B. L. tutanakları, vs...) İlk anda her bilgiyi bulamazsanız da aramaya devam edin. Mutlaka bir neticeye varacaksınız.

3. 1 ve 2'nci maddelere paralel olarak mümkün olduğu kadar çok, iyi araştırmalar okuyunuz. Düşünce tarzı ve yaklaşımlar hakkında edineceğiniz intiba, size çok yararlı olacaktır.

4. Yazmaya başlayın!

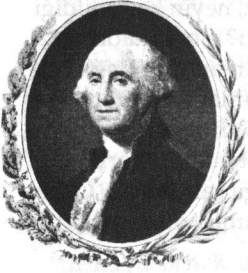
5. Vurgulamak istediğiniz esas noktayı tesbit edin. Yazacağınız her paragraf için notlar hazırlayın ki, travayınızın iskeletini çatabilesiniz. Çalakaalem yazmak heyecan verici ve belki daha kolaydır ama, büyük hataların anasıdır.

6. Eserinize aşık olmayın. Yeni almış olduğunuz bir kitapmış gibi tenkit edici bir gözle okuyun. Türkçesi akıcı mı? Bunu ilk defa okuyor olsanız, neyin kastedildiği anlaşılıyor mu? Bir arkadaşınızdan (mason olması şart değil) çalışmanızı okumasını ve en ağır tenkitlerini bildirmesini isteyin. Ve kendinizi, tenkitler karşısında haklı çıkarmağa çalışmayın. O hakikaten yardımcı olmaya çalışmaktadır!

7. Araştırmanızı, hiç acımadan, locada okunacak uzunluğa gelinceye kadar kısaltın. Genelde, bunu yapmak yazıyı yazmaktan daha zor olmaktadır. Çift aralıklı 9 daktilo sahifesi, aşağı yukarı yeterlidir. Eğer çalışmanız yayınlanacak ise, belki tam metni kullanabilirsiniz, ama locanızda okuyacak iseniz derin budamadan korkunuz.

8. Eserinizi locanıza yüksek sesle, tane tane ve yarı bakarak, yarı ezbere okuyunuz. Şımarmadan ve tevazu içinde, dinleyicileriniz tebriklerini kabul ediniz. (Pek de az olacaklar) Sonra da evinize gidiniz ve yeni araştırmanıza başlayınız.

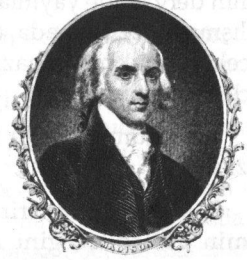
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİNDE MASON CUMHURBAŞKANLARI

GEORGE WASHINGTON

THOMAS JEFFERSON

JAMES MADISON

JAMES MONROE

ANDREW JACKSON

JAMES K. POLK

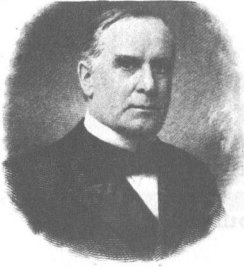
JAMES BUCHANAN

ANDREW JOHNSON

JAMES A. GARFIELD

WILLIAM McKINLEY

THEODORE ROOSEVELT

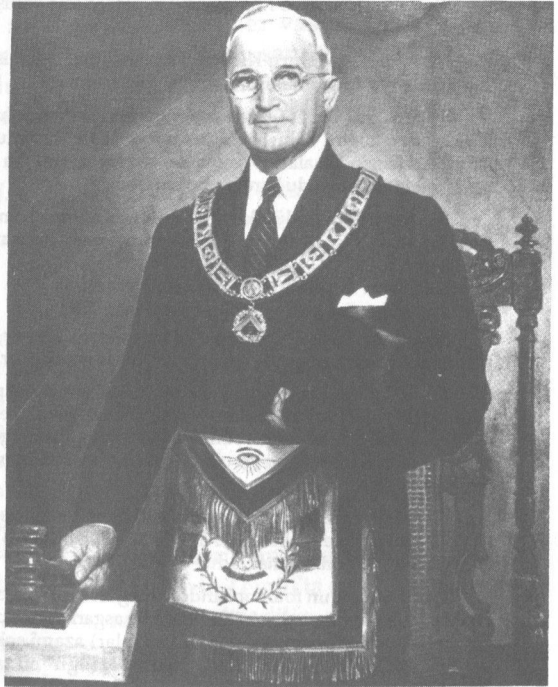
WILLIAM HOWARD TAFT

WARREN G. HARDING

FRANKLIN D. ROOSEVELT

*MISSOURI Masonlarının Ön. P. S. B. Üs.'lerinden
HARRY S. TRUMAN K.*

YENİ YAYINLAR:

" ANDERSON'UN KİTABI "

Murat Özgen Ayfer, 165 sah., İstanbul 1989

Türkiye'deki gayri muntazam mason teşekküllerinden Büyük Mason Mahfili Derneği üyelerinden Murat Özgen Ayfer, titiz bir çalışma sonunda Rev. Dr. James Anderson'un "The Constitutions of the Free-Masons" kitabını tercüme etmiş ve bu kitap aynı dernek tarafından yayınlanmıştır.

Muhittin Celal Duru K.'imizin anısına ithaf edilmiş kitapta, Dr. Vedat Yeğinsu'nun bir önsözünü, mütercimnin bir önsözü takip etmektedir.

Bu önsözde Murat Özgen Ayfer, James Anderson hakkında "adı Masonluk'ta en çok geçen kişi" denildiğini ve bu şöhretin de Spekülatif Masonluğun 1723 tarihli özgün Temel Yasası ya da "Anderson Yasaları", "Anderson Nizamnamesi" ya da "Anderson Tüzükleri" adı ile anılan eserden dolayı olduğunu belirtmektedir.

Bu eserin "Yükümlülükler" bölümünün zaman zaman Türkçeye çevrilmiş olmasına rağmen, iki şeyin hiç yapılmamış olmasının, kendisini bu çabaya ittiğini söyleyen mütercim, bunların:

1. Kitabın tümünün baştan sona çevrilmesi;
2. Yapılan çevirinin gereğince açıklanması.

olduğuna işaret etmekte ve bu çalışmaya, Türkçe Masonik literatürdeki bu boşluğun doldurulabilmesi amacıyla giriştiğini vurgulamaktadır.

İki önsözü, Ayfer'in 8 sahifelik bir "Giriş" yazısı takip etmekte ve bunda, o dönemdeki İngiltere'deki masonluğun bir tarih özeti, kitabın yazılış şekil ve sebebi ile çok kısa bir özeti görülmekte. Belki de bütün tercümeyle yakın bir çalışma gerektirmiş olabilen bu giriş bölümü, Anderson'un kitabından ayrı olarak bile her masonun mutlaka okuması gereken bir çalışma niteliğindedir.

Giriş bölümünü "Constitutions" kitabının tercümesi, ve bu 60 sahifeyi de bir "Açıklamalar" bölümü takip etmektedir. "ANDERSON'UN KİTABI", "Temel Yasa'daki Değişiklikler" ve "Kaynaklar" ile son bulmaktadır.

Çeviriyi, aslının fotokopisinden düzgün bir Türkçe ile "mot a mot" tercüme eden Murat Özgen Ayfer, tercüme dışı bölümlerde de asgarî yorumda bulunarak, her masonun (özellikle masonluk tarihi üzerine araştırma yapanlar) azamî şekilde istifade edebileceği bir çalışma yapmıştır. Gelecek sayımızda, "Mason Sözlüğü"nü tanıtacağımız yazarı, hareketle tebrik ederiz.

M.M.

SORULAR ? ? ?

- Mabetlerde bazı sütunların üzerinde nar meyvası görüldüğü vakidir. Bu konuda biraz aydınlatıcı bilgi verebilir misiniz? Yalnızca dekorasyon mudur? Özel bir sembolizması var mıdır?...

J.A.
İzmir

* Linnaeus sisteminde nar, *Punicacaea* familyasından *punica granatum* diye anılır. Bu isim aslında Latince'den gelmekte ve *pommum*, (elma) ile *granatum*'dan gelir. *Granatum*'un kökü ise, tohum veya tane ile dolu demek olan *granatus*'dur. Eski Fransızca'da *pome granate* bugün *grenade*, ve İtalyancası da eksiden *pomo granato* iken, şimdi sadece *melagrana* veya *melagranata*'dır. İngilizce *pomagranate* ve Almanca *Granatapfel* kelimelerin menşei de aşikârdır.

Bu meyvanın ilk defa İran'da yetiştirildiği ve daha sonra batıya, ve Fenikeliler vasıtasıyla Kartaca'ya ulaştığı sanılmaktadır. Oradan İspanya'ya, Fas'a ve bunu takiben bütün Akdeniz memleketlerine yayılmıştır.

İran'dan çıkan narlar yalnızca batıya gitmediler. Doğuya da taşınan bu meyva Hindistan'a ve Han devrinde de Çin'e gelmiştir. Çin'deki narların çoğu, meyvası değil, süslü görünüşü için yetiştirilmekte. Tanelerinin çokluğu da bereketin sembolü olup, bir ailenin birçok çocuk sahibi olma umutlarını remzeder. Eski Mısırlılar narda bir doğurganlık sembolü görürken, ilk Hristiyanlar da, sayısız azizlerin anısına nar'ı makbul tutarlardı. Tevrat'ta en az 24 yerde nardan bahsedilir.

Hernekadar, Adem ile Havva'nın hangi meyveyi aldıkları Kuran'da işaret edilmiş değil ise de, narın İrem bahçelerinde oldu-

ğu belirtilmiştir. (Enâm Sûresi, Ayet 99 ve 141)

Sonuç olarak diyebiliriz ki nar'ın kesildiğindeki benzersiz görünümü, atalarımız için değerli bir sembol olmuştur. Çinliler için bereket ve büyük bir aileyi, Mısırlılar için doğurganlığı ve İseviler için de sayısız dinî liderlerini temsil etmiştir.

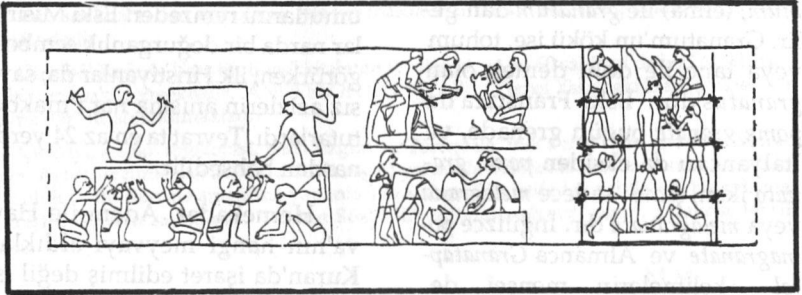
Dolayısı ile, bir sembol olarak mabetlerimizde bulunması, yer-siz olmayabilir.

- ... Önlük regalyamızın bir parçası olduğuna göre, bunu takmanın bir tek şekli olması gerekmez mi? Oysa ziyaret ettiğim L.'larda, K.'lerin büyük ekseriyeti önlüklerini ceketlerinin üstünden takmış iseler de, tek tük K.'in önlüklerini ceketlerinin altın-

dan bağladıklarını ve ceketlerinin önünü iliklemediklerini müşahade ettim. Bu konuda doğru usul bir tek midir?

K. EMBİL

* İngiltere Birleşik Büyük Lo-casında, masonlar genelde önlüklerini üstten takarlar. İskoçya ve İrlanda obedyanslarında ise önlük ceketin altında takılır. Yakın geçmişe kadar bu, adı geçen obedyanslarda kanun maddesi iken, bugün ihtiyarı bırakılmıştır. Bizde bu konuda bir B. L. kararı veya bir nizamname maddesi olmadığına göre, önlüğün ceketin içine veya dışına takılması, münferit K.'e bırakılmış görünmektedir. Ancak genel teamülün, önlüğün ceket üstünde olduğu da inkâr edilemez.

Masonların Dünyasından

YURT İÇİNDEN

* Filipinlere ziyaret

Türkiye B.L.'sı B. Sek.'i Reşit Ata K., 15 Ekim 1989'da İstanbul Ticaret Odasından bir heyetle Filipinlere gitmiş olacaktır. Filipin B. L.'sı ile yazışmalar tamamlanmış olup Reşit Ata K.'in çok ilginç masonik temaslarda bulunacağına şüphe yok. Resmî bir araştırması yapılmamışsa da, bunun bir Türkiye B.L.'sı üyesince Filipin B.L.'sına yapılan ilk ziyaret olduğu muhtemeldir.

* Belçika'dan ziyaretçi

4 Ekim 1989 Çarşamba günü, İstanbul vadisinde Fransızca çalı-

şan iki Muh. L., bir araya gelme fırsatı bulmuş oldu. Humanitas Muh. L.'sı, Atlas Muh. L.'sını ziyaret ederek, kalabalık bir dinleyici kitlesi oluşturdu, ve Belçika'dan ziyaretçi olarak gelen iki K.'ten, Michel BRODSKY K.'in ayakta ve irticalen verdiği 45 dakika süreli bir konuşmasını dinlediler. Konferansın konusu İngiltere ile kıta Avrupası arasında Fransonluğun nasıl geliştiğinin bir tarihçesi idi. Bu K.'imiz, Londra'daki *Quatuor Coronati* araştırma locasının Belçika'daki mahalli sekreteri. Hernekadar Belçika B. L.'sına bağlı bir araştırma Locası yok ise de takriben 80 Belçikalı K., *Quatuor Coronati*'nin muhabir üyesidir. Dolayısı ile kendilerini bu araştırma locasının üyesi sayarak, yaptıkları masonik araştır-

maların metnini Londraya göndermektedirler. Hiç şühe yok ki, bu travaylarını aynı zamanda kendi L.'lerinde da okuyorlardır.

* Tiyatro

Belki Ekim ayı tiyatroların tekrar faaliyete geçtikleri ay olduğundan dolayı, iki şöhretli aktör K.'imiz İstanbul'da arka arkaya, tiyatro ile ilgili konferanslar verdiler. Ülke Muh. L.'sından Erol Keskin K.'imiz, Müsavat Muh. L.'sının 6 Ekim tarihli celsesinde "Sanatkar Gözüyle Masonluk" ve onu takiben de 9 Ekim günü Üçışık Muh. L.'sında, Ahmet Gülhan K., "Doğuşundan Günümüze Tiyatro ve Masonik Törenlerde Teatral Sembolizm" başlıklı konuşmalarını, adeta nefes bile almayan bir dinleyici K. topluluğu önünde yaptılar. Sanatkar ruhu, insan sevgisi, aktörlük becerisi ve Masonluk bir araya gelince, büyüleyici bir bütünün meydana çıkması kaçınılmaz oluyor.

* Yeni bina

Nuru Ziya sokaktaki 23 kapı numaralı parselin satınalma işlemlerinin tamamlanmış olduğu haberi, tüm masonları çok sevindirmiştir. Bu durumda B. L.'nin İ-

stanbul vadisinde sahip olduğu arsanın sathı, takriben 1.050 metreye yükselmiştir. Her ne kadar bu vadedeki K.'lerin bunaltıcı düzeye gelmiş olan yer sıkıntısı, bir süre daha devam edecekse de, ufukta bir ferahlık sezilmektedir. Pek Sayın B. Üs. Orhan Alsaç K.'in bizzat yönettiği bir mimarlar grubu, hem fonksiyonu, hem de güzelliği bir arada götürecektir bir bina projesi üzerinde çalışmaktadır.

Böyle bir teşebbüsün tahakkukunda, çalışmalarımızın aksatılmasını asgari düzeyde tutacak bir çözüm ilk zorluğu teşkil ediyorsa da, aşılması gereken en büyük güçlük, lazım olan paranın temini gibi görülmektedir. Pek kaba bir tahmin, bu meblağın 2 milyar liranın üstünde olabileceği intibahı uyandırıyor. Her ne kadar, B. L. hazinesinde bu işe ayrılmış bir fon var ise de, tüm binanın inşaatını ve tefrişini karşılayacak düzeyde olmadığı da aşikârdır. Bu durum muvacehesinde, inşaatın pey der pey yapılması ve nihayete erme tarihini de, kaynak temininin gerektireceği süreye tabi kılmak, düşünülen çözümlerden biridir. Hiç şüphesiz, bu projenin malî yönü ile uğraşan K.'ler, daha birçok alternatif arasından en uygun olanını, camiamıza önereceklerdir.

* İstanbul vadisi

Üstadı Muhteremler Danışma Kurulu, Büyük Üstad Kaymakamı SÜHA AKSOY K.'in başkanlığında 7 ekim 1989'da toplandı.

Toplantıya Bü. Kurul üyeleri Can ARPAÇ, Reşit ATA, Suat AĞAĞİL ve Sahir AKEV Kardeşlerle Üstadı Muhteremlere ilaveten Muhterem Localarının Bü. L. delegeleri de katıldılar.

1. Üstadı Muhteremler Danışma Kurulu Tüzüğü okundu.

2. 80.ci yıl kutlama programı duyuruldu.

a) 14.12.1989'da Bahçe Saray balesi sunulacak,

b) 15.12.198'da Sheraton Otelinde İNSAN HAKLARI ve MASONLUK konulu seminer düzenlenecek.

Yönetici : Sahir ERMAN K.

Katılanlar : Cumhuriyet FERMAN K.

Hüsnü GÖKSEL K.

Bozkurt GÜVENÇ K.

Burhan CEYHAN K.

Bu seminerimize Hemşirelerimiz de gelebilecekler.

c) 16.12.1989'da Lokal'de Bü. Üs. bir konuşma yapacak, Masonik ödüller verilecek.

d) Türk Masonluğunun 80 yılı adlı bir kitap hazırlanıyor.

e) Masonluk hakkında kısa bilgiler Broşürü dağıtılacak.

3. Genel yararlar konuşuldu.

* Hür ve Kabul Edilmiş

Masonluk

Büyük Locası Derneği

Ankara Şubesi

Kültür Komitesi

21 Ekim 1989 Cumartesi günü saat 15.30 - 18.00 arasında Tuna Cad. 17 No.daki Dernek Binasında Yapılacak Toplantıyı Eşinizle Birlikte Onurlandırmanızı Rica Eder.

Kültür Komitesi Başkanı

Can Arpaç

Gündem:

- 1- 15.30 Açılış
- 2- 15.35 Slaytlı gösteri
Eski Mısırın Ölümü ve Ölümsüzlüğü
Sunan : Ersin Alok
- 3- 17.15 "Çaylı Sohbet" Sorular ve Yanıtlar
- 4- 18.00 Kapanış

YURT DIŞINDAN

* İsrail

İsrail B. L.'sına bağlı localar arasında, resmî dil olan İbranicenin dışında 6 yabancı dil kullanan Muh. L.'lar mevcut. Bunlardan 6 adedi İngilizce 3'ü Almanca, 2'si İspanyolca ve birer tanesi de Türkçe, Fransızca ve Romence çalışmaktadır. Türkçe çalışan Nur Muh. L.'sı Tel-Aviv'de her ayın ikinci Salı günü toplanmaktadır.

Aynı B. L.'nin resmî organı olan *Haboneh Hahofshi* dergisinin 1989 yılı ilk sayısından alınan bazı tavsiyeler:

Locaya getirmeniz gereken Üç G -

Kardeşlerinize hoşGörü

Hareketlerinizde Güzellik

Öęrenmek için devamlı Göz-lem

Yapılmaması gerekenlerin ABC'si

Locada Ayıp hareketler - Őaka laŐma, bağırma vs.,

Ritüeli BoŐverme - mesela, tam ezberlemeden, "ezbere çalış- ma yapmak",

Bir KardeŐin Canını sıkıkmak, kalbini kırmak,

İyi bir çalışma için üç tüyo

Dakiklik

Düzgün kıyafet

Dirlik dolu bir atmosfer

Ritüeli ezberlemenin üç T'si

Tuluat

Tekrar

Tahkim

Tuluat: ezberledikten sonra sakın tuluata girişmeyin. Bir kardeŐi suflör tayin etmek daha iyi bir çözümdür.

Tekrar: Cümle cümle ezberleyin, ve uykunuzda bile söyleyebilece duruma gelinceye kadar tekrar edin.

Tahkim: Yüksek sesle tekrarlayın, teype alın ve tekrar dinleyin.

(Geçen sayımızda, "Masonların Dünyasından" bölümünde, Torontoda, Shriner'lerin toplantısı konusundaki haberin bir devamı mahiyetinde olan New-Jersey B. L.'sına ait bu B. Üs. mesajını "MASON DERGİSİ"nin Ocak-Nisan 1989 sayısından iktibas ederek neşrediyoruz.)

HÜR VE KABUL EDİLMİŞ MASONLARIN PEK ESKİ VE SAYGIN KURUMUNUN NEW JERSEY EYALETİ BÜYÜK LOCASI

GENELGE

23 Ekim 1988

Her mason, eşit olarak Masonluğun haklarını ve ayrıcalıklarını kullanabilir.

New Jersey Eyaleti'nin her neresinde Masonların ya da herhangi bir Masonun bu hakları yadsınacak olursa, New Jersey Büyük Üstadı, Zanaatın Egemeni olarak, hemen ve kesin çözümle böyle bir yadsımaya karşılık vermelidir.

Büyük Üstad niteliğiyle, beni New Jersey Eyaleti'nin Büyük Üstadı olarak yükümlendiren ve zorunlu tutan koşullara ve olaylara inanmış ve güvenmiş bulunmakla, Genel tüzüklerin 6.03 bölümündeki Üçüncü Landmark uyarınca makamıma verilmiş olup, üstlenmiş bulunduğum yetkilere dayanarak, fakat bunlarla sınırlı olmaksızın aşağıda belirtilen buyruğu ve kararını veriyorum: 1. Bu imza sahibinin 28 Haziran 1988 tarihli yönergeleri ve kararını, imza sahibince değiştirilene, ya da kaldırılana kadar tümüyle etkinliği ve geçerliğini sürdürecektir.

2. New Jersey'de Livingston'daki A.A.O.N.M.S. Salaam Mabedi'nde üyeliği olan her bir Mason (söz konusu üyelik düzenli, katılmış, yaşam boyu ya da onursal, her ne şekilde olursa olsun), 31 Aralık 1988 tarihinde ve daha geç olmamak üzere, A.A.O.N.M.S. Salaam Mabedi'ndeki üyeliklerinden, kendi istekleriyle istifa edeceklerdir. (*)

3. A.A.O.N.M.S. Salaam Mabedi'nin her bir üyesi, geri alınamaz nitelikte olması gereken bu istifa mektuplarının bir kopyasını yukarıda belirtilen 31 Aralık 1988 tarihinde veya daha önce Büyük Loca'nın Büyük Sekreteri'ne, P. O. Box 460 Burlington New Jersey 08016 adresine, taahhütlü olarak postalamak zorundadırlar.

4. Yukarıdaki 2. maddede belirtilen süre içinde istifa etmemiş olan herhangi bir Mason, New Jersey Eyaleti'nde bir Üstad Mason olarak üyelikten çıkarılacaktır.

Saygılarla ve Kardeşçe.

(imza)

Raymond P. Bellini
Büyük Üstad

Tanuk: (imza)

Edward Rainey P.G.M. (**)
Büyük Sekreter

(*) A.A.O.N.M.S. : Şrayner Örgütü'nün tam adının (Ancient and Arabic Order of Nobles of the Mystic Shrine) kısaltılması.

(**) P.G.M. : Önceki Büyük Üstad (Past Grand Master) ünvanının kısaltılması.

Okuyucu Mektupları

"... 10 Ağustos 1989 tarihinde New York Bü. L.'sının kütüphanesini görmeye gittim. (71 west 23rd St., N.Y., N. Y. 10010 - 4149) Bina'nın 18'er katlı iki kısmı var. İlki masonik amaçlarla kullanılırken, ikincisi ticari amaçla işletilmektedir. Masonik kısım yeni restore edilmiş ve kütüphane Müdür Yardımcısı (Assistant Librarian) **Aydın Türkmen K.**'imiz bana mabetleri ve kütüphaneyi gezdirdi. Dorik, İonik, Mısır, Kolonial v.s. stillerinde tefriş edilen ve stillerinin adını taşıyan mabetlerin herbirinin içinde bir org var.

Kütüphanede 50.000'den fazla ciltli kitap, 1.000.000'dan fazla dosya ve 100.000'den fazla el yazması saklanmaktadır. Tabiatıyla ağırlık New York, sonra da Amerikan Masonluk tarihi ile ilgili

eserlerdedir. Kitapların dışında, her türlü masonik biju, kıyafet, sertifika, süs eşyası, madalya, mobilya v.s., müze kısmında teşhir edilmektedir.

4.cü katta bir portre galerisinde, 200 yıl boyunca görev yapmış tüm Bü. Üs.'ların (biri hariç) ile George Washington'un heykeli ve başka masonik sanat eserleri sergilenmektedir.

Aydın Türkmen K.'imiz N.Y.'da çok sayıda Türk Masonunun bulunduğunu söyledi. Arada sırada bir Mimar Sinan Dergisi ellerine geçiyormuş. Şakul Gibi'yi kendisine yollarsanız memnun olacaklarını tahmin ediyorum..."

Celil LAYIKTEZ
Müsavat Muh. L.

... Şakul Gibi'nin yayınlanması ile, az olan Masonik neşriyatın zenginleşmesi yolunda gösterdiğiniz özveriniz biz genç Kardeşlerinize ışık tutmaktadır. Yayınlarınız dolayısı ile duyduğum minnet ve teşekkürlerimi ifade etmek isterim.

Böylesi değerli çalışmalarınızda karınca kararınca sizlere katkıda bulunabilmek düşüncesi ile, Üç sütun Muh. L.'sı olarak öncelikle L. K.'lerimizi, daha sonra tekris edilerek aramıza katılacak her yeni K.'i, Üs. Muh. İlhan Keresteci K.'in onayı ile Şakul Gibi'ye abone yapmayı uygun gördük.

K.'lerimizle görüşürken yaşadığımız bir anıyı da yazmadan geçmiyeceğiz; 32 senelik Masonik yaşantısı süresince türlü görevlerde bulunmuş, M.'luk bilgi ve öğretme becerisinden hiçbir şüphe duyulmıyacak değerli bir Üs.'ümüz, düşüncemizi kendisine açtığımızda "Madem ki M.'lar için bir dergidir ve öğrenmenin de yaşayamayacağına göre, beni de abone yaparsanız sevinirim" diyerek, örnek davranışı ile bizleri son derece duygulandırdı.

Eğer faydası olursa çalışmalarınıza İzmir'den katılmayı arzula-dığımızı tekrarlar, çalışmalarını-

zın genç K.'lere örnek olacak şekilde devamını dileriz."

Nahit KERESTECİ
Üçsütun Muh. L.'sından

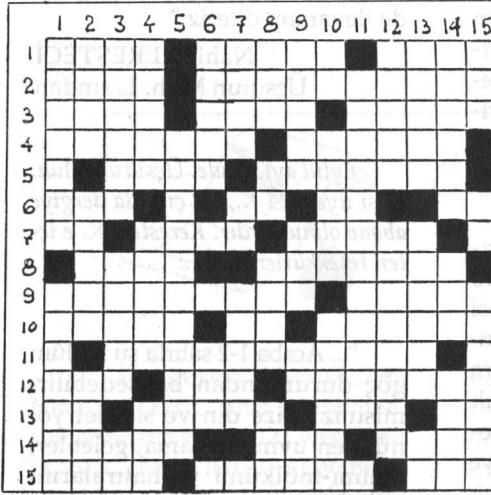
Eylül ayı içinde, Üçsütun Muh. L.'sı üyesi 24 K., bir çırpıda dergiye abone olmuşlardır. Keresteci K.'e içten teşekkürler. Ş. G...

"... Acaba 1-2 satırla şu malûm göç durumundan bahsedebilir misiniz? Bize din ve siyaset yönünden uymuyor ama, gelenler, malını-mülkünü ve hatıralarını bırakıp buraya göçtüler... Dünya Masonlarından hiç bir ses çıktı mı? İnsancıl bir durum, üstü kapalı bile olsa, konu yapılamaz mı idi?..."

K. sevgi ve saygılarımla,

Bülent ÇETİNOR
Y. Müh. Mimar (İTÜ)

Bulgaristan'dan zorunlu göçün insancıl yönü konusunda, hem Pek Sayın B. Üs. Orhan Alsaç K.'in, hem de H.B.A. Sahir Erman K.'in muntazam Masonik obedyanslarla temasları olmuş ve bu temaslar büyük yankılar uyandırmıştır. Saniyoruz ki bu konuda birer broşür, pek yakında neşredilecektir. Ş. G...

AKIL REHBERİMİZ OLSUN !

M.M.

Soldan Sağa:

1) Akıl - Akıl - Akıl. 2) Osmanlılarda bir şeyin niteliklerini övme - İsevilik. 3) Leylâk rengi - Sovyet otosu - T. B.L.'sı matrikülünde numarası 20 olan. 4) Akıl - Gemi omurgası. 5) Töre bilimi - Argoda tükendi. 6) Çok eski bir kırıışlı çalgı - Eski yüz - Eski su - Latince kısa örneğin. 7) Yağlıkara - Rahatlık, eğlence - ABD (İngilizce). 8) Bir yabancı para - Akıl. 9) Akıl - New Jersey eyaletinde bir şehir. 10) Amcam - Bonn'da yumurta - Akılla. 11) Regalanın bir kısmıyla. 12) En - İyice yanmış kömür - Ata ile. 13) Abecede 27.ci -

Çevre - Ren nehrine dökülen İsviçre akarsuyu - Neronun ikisi. 14) Akıl - Papaz da denir - Akıllı. 15) Saplı kızartma kabı - Aynı işi yapan esnafın bulunduğu bölüm - Eskiden akciğer.

Yukarıdan Aşağıya:

1) Akıllı - Akıl. 2) Lanetlenmiş - Talep - Yetiştiren, erişen (Osmanlıca). 3) İngiltere adasının güneybatı bölümü - Gafil - Konut. 4) Buyruğa uyma - Antalya'nın bir ilçesi - Osmanlı bağırsağı. 5) Tekrarlamakta. 6) Akıl - Bir peynir türü. 7) Ceset - 1898'de Curie'nin bulduğu elementin sembolü - Kıbrıs'ta bir palas. 8) Bir uyuşturucu - Bir gösterme sıfatı - Caligula'nın binücü - Bir katolik papaz sıfatı. 9) Güney komşularımızdan birini - Böğürtlen, dönemeç - Bir bağlaç - Akıl. 10) Ermenice bir ünlem - Devlet, Meryem veya dil olabilir - Yürekliplik. 11) Çanakkale'de, denize uzanan küçük bir toprak çıkıntısında. 12) Akıl - Bir Kızılderili kabilesine. 13) Truvalı güzelin yunanca adı - Kira getiren mülk - TL'nin 1/100'ü. 14) Sitemli söz - Osmanlıda sebep - Jül Sezarın 53'ü. 15) Eski inatçı - Kg. bölü 1000 - Akılla.

Bulmacayı doğru olarak çözdün, 15 Kasım'a kadar dergiye postalayın, bir yıllık abone kazanın.

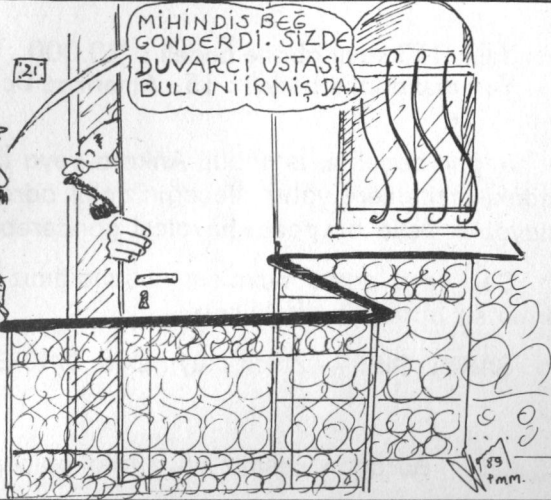

ADEM HÜRREM ÖZTARER ...

NURU ZİYÂ
SOKAK

21

MİHİNDİS BEĞ
GÖNDERDİ. SİZDE
DUVARCI USTASI
BULUNİRMİŞ DA...

89
fmm.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Y	A	L	N	I	Z	B	i	Z	i	M	i	Ç	i	N
2	A	N	I	O	N			U	K	R	A	Y	N	A	L
3	B	T	U		C		C	N		T		S	T	O	R
4	A	A		O			K	A	P	A	M	A	K		V
5		R	E	S	U	L		E	L			I	N	A	D
6	D	E	Ğ	I	L	B	Ü	T	Ü	N		L	P		N
7	E	S	i	R	E			M	C	V	I	I		A	
8	A		R	I	M	E	L	L	E	R		K	A	Y	
9	U	D		S	A	R	D	E	S		L	I	B	Y	A
10	V	A	S	M		O		A		K	O	Ç	U		V
11	I	N	S	A	N	L	A	R	V	E			I	R	M
12	L	T		B	I	L	E		A	T	I	N	D	I	R
13	L	E	K	E	S	A	B	U	N	U				U	L
14	E	L	I	D	A	R	D	A		M			U	R	L
15			T	I	N		C	R					L	A	I

ŞAKUL GİBİ'Yİ EDİNMENİN TEK YOLU ABONE OLMAKTIR

Yıllık (10 sayı) abone bedeli : 20.000.- TL.

Yurt dışı abone bedeli : 15.- Amerikan Doları.

Abone bedelini, İstanbul, Ankara veya İzmir'de **Lokal kapısındaki vazifelilere** yatırabileceğiniz gibi, adresimize **çekinizi** postalayabilir veya bir **posta havalesi** gönderebilirsiniz.

Çek veya posta havalesi kullandığınız takdirde aşağıdaki formu şu adrese postalayınız :

ŞAKUL GİBİ — Zincirlikuyu Cad. 9/13 Etiler 80600 İstanbul

..... Buradan kesiniz veya fotokopisini çekiniz

ŞAKUL GİBİ dergisine abone olmak istiyorum. Abone bedeline ait posta makbuzu veya fotokopisi eklidir. İlk çıkacak sayısından itibaren lütfen adresime postalayınız.

(DAKTİLO VEYA BÜYÜK HARFLE YAZINIZ)

Adım, Soyadım :

Adresim :

... ..

... ..

Telefon No. : Locam :